Τοις Εντευξομένοις
Η΄
Περί Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και Πολιτικών Δημοσιότητας
Στέργει γαρ ουδείς άγγελον κακών επών
Σοφοκλής

Του κ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητού Σχολ. Νομικών και Κοινωνικών Επιστ.
Πανεπιστημίου ΝΕΑΠΟΛΙΣ, Πάφος,
Καθηγητού Επισκ. Μετ. Προγρ. Σπ. Πανεπ. Αθηνών,
Ομοτ. Καθηγητού ΠΑΝΤΕΙΟΥ Π.Κ.Π.Ε.,
Ex Ch. L. U. L. Bruxelles, Ex. Int. I.I.A.P., Paris

Τα θέματα της επικοινωνίας μετά του Κοινού, των Δημοσίων Σχέσεων δηλαδή, (με την ευρύτερη έννοια τον όρον), και τα θέματα των Μέσων, Διαδικασιών και Τεχνικών, μέσω των οποίων αυτή επιτυγχάνεται, δεν έχουν αποτελέσει στην Ελλάδα αντικείμενο εκτενούς, ενδελεχούς και συστηματικής έρευνας και μελέτης, παρά την σημαντική και ιδιάζουσα σημασία τους.

Το γεγονός αυτό οφείλεται σε σειρά λόγων, όπως η μη συστηματική επαγγελματική κατοχύρωση των συναφώς απασχολουμένων, η μη ολοκληρωθείσα τεχνολογική εξέλιξη του συνόλου του Τύπου, η με καθυστέρηση «εισβολή» της Τηλεόρασης στην Ελλάδα, η αδιαφορία τον ευρέος Κοινού για την κατάσταση των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, η «καταγγελλομένη αναξιοπιστία» των Μέσων, η συνειδητή ή μη ενασχόληση με άλλα κοινωνικά θέματα κ.λ.

Η «πλήρης» ενασχόληση Ειδικών Ερευνητών, (ανεξαρτήτως της επιστημονικής τους υποδομής και προέλευσης), με πτυχές του όλου ζητήματος, (π.χ. με θέματα Μέσων των Δημοσίων Σχέσεων κ.λ.), έχει οδηγήσει στην «παραγωγή» (ενίοτε) λίαν αξιόλογων καταγραφών και συστηματικών Μελετών, αλλά εξ άλλης πλευράς, σημαντικά θέματα, (συνιστώντα ενίοτε τμήμα της πεμπτουσίας του όλου ζητήματος), παραμένουν «ανέπαφα», «αδιερεύνητα», «άβατα», «αγνοούμενα».

Εάν στην κατάσταση αυτή προστεθεί και η «απροθυμία» (ή η «αδυναμία»;) του Νομοθέτου να προβεί στην λήψη των αναγκαίων

σχετικών μέτρων, (μέσω ενός πλέγματος νομοθετικών ρυθμίσεων ορθολογικών, βιώσιμων, συστηματικών, λυσιτελών, τελεσφόρων), τότε το πράγμα προσλαμβάνει άλλες διαστάσεις, και, ενδεχομένως, οδηγεί στην δημιουργία συνθηκών ευχερούς, (υπό προϋποθέσεις), καταστρατήγησης των στόχων, των σκοπών και της αποστολής των Δημοσίων Σχέσεων και, βεβαίως, των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, μέσω των οποίων αυτές επιτελούν την αποστολή τους, όποτε δήποτε, υπό οίου δήποτε.

Η γνωστή συνταγματική επιταγή, επαναλαμβανόμενη στερεοτύπως σε όλα τα τελευταία Συντάγματα της Χώρας [βλ. άρθρο 14 του ισχύοντος Συντάγματος, όπως αυτό αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, (...Νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις και τα προσόντα άσκησης του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς, η οικονομική κατάσταση και τα μέσα χρηματοδότησης των Μέσων Ενημέρωσης πρέπει να γίνωνται γνωστά, όπως νόμος ορίζει...)], μη υλοποιηθείσα μέχρι τούδε, κάθε άλλο παρά λειτουργεί ως «εφαλτήριο», «προπομπός», «κατευθυντήριος οδηγία» και «ερέθισμα» για τον Κοινό Νομοθέτη να αναλάβει την ευθύνη διευθέτησης θεμάτων Επικοινωνίας εν γένει, από μακρού λιμναζόντων και οδηγούντων σε κοινωνικές «αγκυλώσεις», «πολιτικές δυσλειτουργίες», «κομματικές παρεμβάσεις».

Εξ άλλου, πολλά συναφή θέματα, ιδιαιτέρας δε σημασίας, παραμένουν πάντοτε, δυστυχώς εκτός του πεδίου τόσον της ενδελεχούς και συστηματικής έρευνας υπό μεμονωμένων Ερευνητών, όσον και των αντίστοιχων «λειτουργικών» νομοθετικών ή διοικητικών παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών προς περαιτέρω ρυθμίσεις.

Μεταξύ των θεμάτων αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα, περί των οποίων, πλην ελαχίστων περιπτώσεων, το εκδηλωθέν ερευνητικό ενδιαφέρον είναι μικρής έκτασης ή ανύπαρκτο:

α. Η οριοθέτηση κατ' αρχάς αυτής ταύτης της έννοιας των Δημοσίων Σχέσεων και ιδίως η οριοθέτηση των προσόντων και των ιδιοτήτων, τα οποία πρέπει να διαθέτει ο Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων. Εν προκειμένω η καταχρηστική χρήση αυτού του τίτλου υπό πλήθους «ασχέτων» είναι ιδιαζόντως υπερβολική.

β. Το «ετερόκλητο» καθεστώς ιδιοκτησίας των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, (τα οποία καλούνται να «υπηρετήσουν» τις Δημόσιες Σχέσεις), περί το οποίο οι ρυθμίσεις ποικίλλουν, απαιτουμένης, κατά περίπτωση, ονομαστικοποίησης των μετοχών των ανωνύμων εταιρειών ιδιοκτησίας των Μέσων, επιτρεπομένης ενίοτε της κατοχής

μετοχών ποσοστού συγκεκριμένου «πλαφόν» για τους επί μέρους μετόχους εταιρειών δραστηριοποιουμένων στον χώρο των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, απαγορευομένης της κατοχής, ενίοτε και υπό προϋποθέσεις, μετοχών εταιρειών δραστηριοποιουμένων στον τομέα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας υπό προσώπων αναλαμβανόντων δημόσια έργα κ.ά..

Επί του τελευταίου σημείου διετυπώθη η άποψη κατά πόσον είναι «ισχυρός» ο περιορισμός αυτής της μορφής, υπό το καθεστώς της επιταγής του ισχύοντος εν Ελλάδι Συντάγματος περί της δυνατότητας εκάστου «να διαδίδει ελευθέρως προφορικώς και εγγράφως τους στοχασμούς τον...». Εν πάση περιπτώσει, το όλο θέμα πρέπει «να κρατηθεί» προς περαιτέρω έρευνα, επί σκοπώ εναρμόνισης της σχετικής κατάστασης προς τα ισχύοντα σε άλλες Χώρες, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένης της παντοειδούς σημασίας του και υπό το φως μάλιστα του εκδηλουμένου τεραστίου ενδιαφέροντος, (λόγω της ευχερούς πλέον μετακίνησης των διεθνών κεφαλαίων), των πολυεθνικών επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως πεδίου άλλων δραστηριοτήτων, να «εμπλακούν» και στον τομέα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, είτε ως αποκλειστικοί ιδιοκτήτες, είτε ως ασκούντες «δεσπόζουσα» επιρροή ως συνιδιοκτήτες των Μέσων, είτε, τέλος, ως εμφανείς χρηματοδότες υπό άλλες μορφές.

γ. Το «μέγεθος» της Ιδιωτικής Ραδιοφωνίας και της Ιδιωτικής Τηλεόρασης, τόσον ως Μέσων γενικής Δημοσιότητας, όσον και ως Μέσων Δημοσίων Σχέσεων. Το εν λόγω θέμα είναι εκ των πλέον αμφιλεγομένων, διατυπωθεισών εν προκειμένω διαφόρων και ετεροκλήτων απόψεων, των μεν τασσομένων αναφανδόν υπέρ της Δημόσιας Ραδιοφωνίας και της Δημόσιας Τηλεόρασης και των δε υπέρ ελευθέρως ιδρυομένων και άνευ κρατικών παρεμβάσεων, υπό την μορφή προηγουμένων αναγκαίων αδειών λειτουργίας, Ιδιωτικών σταθμών Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης.

Πλην των ως άνω δύο «ακραίων» θέσεων η συναφής διεθνής φιλολογία περί το θέμα προσθέτει άλλους τρόπους «μετριασμού» των «παρενεργειών» της εφαρμογής της μίας ή της άλλης άποψης εμφανίζουσα σειρά λύσεων, ως η Δημοτική Ραδιοφωνία και η Δημοτική Τηλεόραση (Ν.2644/1998), η Ραδιοφωνία και η Τηλεόραση, η ελεγχόμενη ιδιοκτησιακώς υπό υφισταμένων ήδη συγκροτημένων σχημάτων, (π.χ. Εκκλησία, η οποία, εξ άλλης πλευράς, συνιστά ιδιαιτέρα μορφή «έννομης τάξης»), η ελεγχόμενη υπό νομίμως λειτουργούντων αποκεντρωμένων και αυτοδιοικουμένων λειτουργιών

τον Κράτους (π.χ. Πανεπιστημίων), η ελεγχόμενη υπό πληθυσμιακών ή άλλης υφής Μειονοτήτων κ.ά..

δ. Το πλαίσιο δραστηριότητας των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας ανεξαρτήτως των στόχων αξιοποίησής τους, (για σκοπούς Ειδησεογραφικούς, Διαφημιστικούς, Δημοσίων Σχέσεων κ.ά.), και το θέμα των επ' αυτών ρυθμίσεων, εάν δηλαδή θα δεσπόζουν εν προκειμένω νομοθετικής ή διοικητικής υφής μέτρα κ.ά..

ε. Το θέμα του ελέγχου της λειτουργίας και των οικονομικών των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, ελέγχου ο οποίος πρέπει να είναι αντικειμενικός, διαφανής, καθολικός, άνευ εξαιρέσεων δηλαδή, αδιάβλητος, λυσιτελής και περί του οποίου άλλως τε υπάρχει και σχετική συνταγματική πρόνοια.

Στην Ελλάδα με θέματα Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, πέραν των άλλων Νομοθετικών και Διοικητικών Αρχών, ασχολούνται και δύο Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές: Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

Μεταξύ του σημαντικού έργου των εν λόγω Αρχών συγ-καταλέγονται ο έλεγχος εφαρμογής υπό των Μέσων της κειμένης νομοθεσίας, τόσον εκείνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον και εκείνης Εθνικής προέλευσης, η πάταξη της πειρατίας των ερτζιανών, η τήρηση των ορίων ισχύος των πομπών, η ποιότητα του μεταδιδομένου Προγράμματος, η ανακριβής πληροφόρηση κ.ά.

Σημειώνεται, ότι το έργο των εν λόγω Αρχών καθίσταται δυσχερές και εκ του γεγονότος, ότι εντός Ελλάδος εκπέμπουν σήμα περισσότεροι των 1.500 ραδιοφωνικών σταθμών, μερικοί των οποίων στερούνται νομιμοποιητικών εγγράφων.

Προς αντιμετώπιση (και) αυτού του προβλήματος η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων εξεπόνισε και εφαρμόζει προσφάτως ειδικά πιλοτικά προγράμματα λειτουργίας σταθερών σταθμών ελέγχου ραδιοφωνικών συχνοτήτων κ.λ.

στ. Το θέμα της «έμμεσης» λογοκρισίας επί του καθ' οίον δήποτε τρόπον μεταδιδομένου «υλικού» από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, είτε αυτό είναι Ειδησεογραφικής υφής, είτε Διαφημιστικής, είτε Δημοσίων Σχέσεων κ.ά.

ζ. Το πρόβλημα της πηγής των πληροφοριών και της δυνατότητας πρόσβασης στην πηγή όλων των τυχόν ενδιαφερομένων, «αποκλειομένης» της επιλεκτικής παροχής αυτής της δυνατότητας κατά το δοκούν στον «συνιστώντα» ή «ελέγχοντα» την πηγή. Επί μέρους πτυχή του θέματος συνιστά και η παρεχομένη ή μη δυνατότητα

ελέγχου στοιχείων δημοσκοπήσεων, βάσει των οποίων ανακοινώνονται «θέσεις» της Κοινής Γνώμης κ.λ.

η. Η προστασία της ιδιωτικής ζωής των Προσωπικοτήτων και των απλών Πολιτών, έναντι του «αδηφάγου» ενδιαφέροντος των Μέσων και των Καταναλωτών των υπηρεσιών τους να υπεισέρχονται στα «άδυτα των αδύτων» της ζωής Προσώπων, ευρισκομένων μονίμως ή προσκαίρως στο προσκήνιο της επικαιρότητας, για διαφόρους λόγους, σημαντικούς ή μη, παρά το γεγονός, ότι πολλές φορές είναι αρκετοί εκείνοι, οι οποίοι μέσω «Συμβούλων» Δημοσίων Σχέσεων διαχέουν οι ίδιοι πληροφορίες ιδιαιτέρως προσωπικής υφής, για διάφορους λόγους (διαφημιστικούς κ.ά.).

θ. Τα προσόντα των Στελεχών του χώρου της Δημοσιότητας εν γένει, ο τρόπος εκπαίδευσής τους, ο τρόπος επιλογής τους από τα Μέσα, οι συνθήκες εργασίας τους, ενίοτε ιδιαζόντως επικίνδυνες, -ο αριθμός των δολοφονηθέντων Δημοσιογράφων σε διάφορες Χώρες είναι δηλωτικός του φαινομένου: ανήλθαν σε 99 κατά την τελευταία επταετία, η «θωράκισή» τους έναντι πιθανών επιρροών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, πέραν των ορίων των ρυθμίσεων των Κωδίκων Επαγγελματικής Δεοντολογίας των οικείων Επαγγελματικών Ενώσεων, η σχέση τους με την Εξουσία κ.ά..

Ειδικώτερον, σε σχέση με τα θέματα του Προσωπικού των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και ιδίως του Τύπου, βασικού οργάνου των Δημοσίων Σχέσεων εξ άλλης πλευράς, σημειώνεται εδώ, ότι η τρέχουσα κατάσταση εμφανίζεται παγκοσμίως όλως ετερόκλητη.

Σε επίπεδο πολλών Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού, ιδίως στον χώρο του Τύπου, (INTERNET, έκδοση εφημερίδων διανεμόμενων δωρεάν, δικτυακές εκδόσεις, μείωση εσόδων εκ διαφημίσεων κ.ά.), οι απολύσεις Στελεχών (Δημοσιογράφων, Τεχνικών κ.ά.) τείνουν να λάβουν ενδημική μορφή.

Η κατάσταση στην αντίπερα όχθη τον Ατλαντικού είναι πλέον σύνθετη: οι κυκλοφορίες πολλών εφημερίδων, βασικών Μέσων Δημοσίων Σχέσεων, παραμένουν κατά την τελευταία πενταετία σταθερές και τα έσοδα εκ διαφημίσεων αυξάνουν, αλλά εντείνονται οι απολύσεις Δημοσιογράφων.

Η συνήθης ερμηνεία του φαινομένου των απολύσεων είναι η αυτή: οι Μέτοχοι των Εκδοτικών Εταιρειών, εισηγμένων κατά κανόνα στα οικεία τοπικά Χρηματιστήρια, μη δυνάμενοι να συμπιέσουν τα άλλα στοιχεία κόστους, (τιμές χάρτου, αμοιβές διανεμητών, ασφαλιστικές εισφορές κ.ά.), επιλέγουν την οδό της μείωσης του

Στελεχιακού Δυναμικού, ενίοτε και προληπτικώς, πράγμα, το οποίο, εξ άλλης πλευράς, κατά την άποψη των Ενώσεων των Δημοσιογράφων, «συνεφέλκεται εκπτώσεις επί των τομέων περιεχομένου, ποιότητας και αντικειμενικότητας».

ι. Η αντικειμενικότητα των διαχεομένων πληροφοριών, είτε πρόκειται περί ειδήσεων, είτε περί μηνυμάτων Δημοσίων Σχέσεων, είτε περί Διαφημιστικών μηνυμάτων κ.ά.

ια. Οι συνθήκες του εν γένει ανταγωνισμού μεταξύ των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, οι οποίες τείνουν συνεχώς να καταστούν κυριολεκτικώς αδυσώπητες και εξοντωτικές, ιδία μετά την έξαρση του φαινομένου της «περιφερειοποίησης» των Μέσων, ιδίως του Τύπου.

Υπενθυμίζεται, ότι οι νέες συνθήκες λειτουργίας των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και ιδίως εκείνες περί Τύπου, χαρακτηριζόμενες από την ένταση του ανταγωνισμού, την ψηφιοποίηση της διαδικασίας παραγωγής, τις δικτυακές εκδόσεις κ.ά., οδηγούν σε επείγουσες αναζητήσεις νέων προσεγγίσεων.

Έτσι, δεν πρέπει να θεωρηθεί τυχαίο το γεγονός, ότι προσφάτως Επίτροπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπεύθυνος για τα συναφή θέματα επεδίωξε, μέσω ενός «Brainstorming», με την συμμετοχή Εκδοτών εκ Χωρών της Δυτικής Ευρώπης, να διατυπωθούν προτάσεις αντιμετώπισης των νέων συνθηκών και προκλήσεων.

Επισημαίνεται, ότι τα νέα προβλήματα είναι ενίοτε ιδιάζουσας υφής και σύνθετα, τείνοντα να λάβουν παγκόσμια διάσταση. Ενδεικτικώς αναφέρεται εδώ σχετική πρόσφατη πρωτοβουλία της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), η οποία επεδίωξε να θέσει νέους όρους για την κάλυψη των αγώνων ποδοσφαίρου μέσω δικτυακών εκδόσεων εφημερίδων, περιλαμβάνοντες περιορισμό του αριθμού των φωτογραφιών, οι οποίες θα παρουσιάζονται σε ηλεκτρονικές εκδόσεις των εφημερίδων, η τυχόν μετάδοσή τους να πραγματοποιείται δύο ώρες μετά την λήξη των αγώνων κ.ά.

Είναι αυτονόητο, ότι ενέργειες αυτής της μορφής, κατά την άποψη των Εκδοτών εφημερίδων, περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία και διάχυση των πληροφοριών, οδηγούν σε μειώσεις κυκλοφοριών κ.ά.

ιβ. Η ευθύνη των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας έναντι της Κοινωνίας, η οποία απασχολεί πλέον όχι μόνον επί μέρους Πολίτες ή Ενώσεις Πολιτών, αλλά σχηματισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, επί μέρους Κράτη κ.ά..

Υπενθυμίζεται εδώ, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απασχοληθέν

προ τινός χρόνου με σχετική Έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών και Εσωτερικών Υποθέσεων, διεπίστωσε, ότι στα σημερινά Κράτη το δικαίωμα της πληροφόρησης εν γένει το ασκούν Κοινωνικές Ομάδες και Επιχειρήσεις από την σκοπιά συνήθως της πολιτικής τους τοποθέτησης. Οι εν λόγω Φορείς, όμως, είναι αναγκαίο να αντικατοπτρίζουν την πολυμέρεια της Κοινωνίας, προς την οποία απευθύνονται και να προάγουν ένα πραγματικό διάλογο μεταξύ Μέσων και Κοινωνίας. Παραλλήλως, ετονίσθη, ότι πρέπει να συνδυασθούν αρμονικώς η ελευθερία έκφρασης και η ελευθερία επιχειρηματικής δράσης και να διασφαλισθεί το δικαίωμα των Πολιτών να διαδίδουν ελευθέρως τις σκέψεις των. Πέραν αυτών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υιοθέτησε προσφάτως «Έκθεση σχετικά με τα Κρατικά Ραδιοτηλεοπτικά Μέσα στην ψηφιακή εποχή: το μέλλον του διττού συστήματος».

Επισημαίνεται, ότι στο νέο ψηφιακό περιβάλλον η δωρεάν δημόσια προσφορά των δικτύων αποτελεί πρόβλημα για πολλά εμπορικά σήματα.

Πέραν αυτών, τα θέματα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας ανεξαρτήτως των στόχων, τους οποίους κατά περίπτωση υπηρετούν (Ειδησεογραφίας, Διαφήμισης, Δημοσίων Σχέσεων κ.ά.), απησχόλησαν και κατά το παρελθόν εκ νέου το Κοινοβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την κατεύθυνση θέσπισης νέων ρυθμίσεων και προσεγγίσεων, όχι μόνον λόγω της σύνολης σημασίας τους, αλλά και λόγω των παρατηρούμενων συναφών ραγδαίων αλλαγών σε εθνικό, διεθνές και παγκόσμιο επίπεδο.

Σχετικώς αναφέρεται Ειδική Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην οποία, πέραν σειράς καταγραφόμενων σημαντικών διαπιστώσεων, (όπως π.χ. η διαπίστωση, ότι τα τηλεοπτικά προγράμματα, περιλαμβάνοντα, ως εκ της φύσεως του πράγματος, εμφανή ή αφανή μηνύματα Δημοσίων Σχέσεων κ.λ., τα οποία εισάγονται από τις Η.Π.Α. στην Ε.Ε. ανέρχονται σε ποσοστό έως και 70% των μεταδιδόμενων προγραμμάτων, ενώ τα τηλεοπτικά προγράμματα ευρωπαϊκής προέλευσης τα οποία εισάγονται στις Η.Π.Α. μετά βίας ανέρχονται σε ποσοστό 1% του μεταδιδόμενου στις Η.Π.Α. τηλεοπτικού υλικού κ.ά.), διατυπώνονται και κρίσιμες επισημάνσεις, όπως:

- Είναι αναγκαία μία νέα πολιτική «επιθετικού χαρακτήρα» από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης της βιωσιμότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών

μέσων και υλικού, δεδομένου τον γεγονότος, ότι ο εν γένει κύκλος εργασιών του τομέα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας υπερβαίνει κατ' έτος το ποσό των 400.000.000.000 ΕΥΡΩ εντός της Ε.Ε.

- Είναι αναγκαία η εξασφάλιση και η διατήρηση της πολυμορφίας των διαφόρων πολιτισμικών παραδόσεων και των επί μέρους εθνικών γλωσσών εντός της Ε.Ε., πράγμα το οποίο πρέπει να υποστηριχθεί και μέσω Προγραμμάτων Προβολής.

- Είναι αναγκαία η εφαρμογή πολιτικών στήριξης της δυνατότητας ανταγωνισμού της βιομηχανίας οπτικοακουστικών μέσων και υλικού ως παράγοντος οικονομικής ανάπτυξης, αλλά εξ ίσου αναγκαία εμφανίζεται η δι' αυτής αναπαραγωγή της πολιτιστικής ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ηπείρου, η οποία φαλκιδεύεται ποικιλοτρόπως εκ πολλών πλευρών και ιδίως από πλευράς Η.Π.Α., και μέσω Προγραμμάτων Δημοσίων Σχέσεων, (π.χ. Ιδρυμάτων χορήγησης υποτροφιών σε νέους Επιστήμονες κ.ά.).

- Είναι αναγκαία η ρύθμιση των θεμάτων των μεταδιδόμενων διαφημίσεων, οι οποίες συνιστούν αληθή και ουσιαστικό αιμοδότη των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, ιδίως εκείνων ιδιωτικής ιδιοκτησίας και εντός του χώρου της Ε.Ε. Επισημαίνεται εν προκειμένω, ότι ενίοτε πληροφορίες εκ του χώρου των Δημοσίων Σχέσεων δημοσιοποιούνται ευρέως ή μη υπό των Μέσων (και) αναλόγως των διαφημιστικών δαπανών, εκείνων στους οποίους αναφέρονται.

- Είναι αναγκαία η επανεξέταση προς ρεαλιστικώτερες προσεγγίσεις του θέματος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των διαφόρων Δημιουργών, η πάταξη της πειρατίας πάσης μορφής εν γένει κ.ά.

Πέραν του Κοινοβουλίου και η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέβαλε προ τινός στο Συμβούλιο κείμενο Οδηγίας για την «Τηλεόραση χωρίς σύνορα», εντός των 25 Χωρών Μελών της Ένωσης, με βάση και σχετικές υποδείξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Υπενθυμίζεται, ότι το τελευταίο εκφράζει κατ' αυτάς ουσιώδεις ενστάσεις για την συνεχιζόμενη υπερσυγκέντρωση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας από άτομα ή επιχειρηματικούς Ομίλους, επιθυμεί βελτίωση των όρων προώθησης ευρωπαϊκών τηλεοπτικών συμπαραγωγών κ.ά.

Αναλυτικώς:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή την λήψη μέτρων σε διάφορους τομείς, όπως:

Η προαγωγή της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας, η

ενίσχυση Ανεξάρτητων Ευρωπαίων Παραγωγών κ.ά.

Η ενίσχυση του Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης MED1A για την στήριξη της παραγωγής και διανομής τηλεοπτικών προγραμμάτων ευρωπαϊκής προέλευσης, προκειμένου οι Παραγωγοί τους να αντιμετωπίσουν ευχερώς τον εισαγόμενο από τις Η.Π.Α. ανταγωνισμό.

Επειδή η οπτικοακουστική βιομηχανία υπό καθεστώς πλουραλισμού συνιστά αφ' ενός παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, λόγω των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης και αφ' ετέρου παράγοντα πολιτιστικής ανέλιξης και εμπέδωσης δημοκρατικών θεσμών, πρέπει να ενισχυθεί στο μεγαλύτερο εφικτό επίπεδο.

Η επιδίωξη δημιουργίας συνθηκών συγκρότησης τόσον ενός ανεξάρτητου δημόσιου οπτικοακουστικού τομέα, όσον και ενός ιδιωτικού εμπορικού τομέα, εξασφαλιζόμενης με παρεμβάσεις ρυθμιστικού χαρακτήρα της μεταξύ των ισορροπίας.

Η εξασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων.

Ο διαχωρισμός κυρίως προγράμματος, διαφημιστικών μηνυμάτων και μηνυμάτων Δημοσίων Σχέσεων.

Η υπαγωγή των νέων μορφών Τηλεόρασης μέσω δικτύων ADSL, INTERNET και μεταφερόμενων τηλεφώνων, στους αυτούς κανόνες λειτουργίας με την «παραδοσιακή» Τηλεόραση.

Η ενίσχυση των Πολιτικών των επί μέρους Κρατών Μελών κατά της συγκέντρωσης Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας από Άτομα ή Ομίλους, δεδομένου, ότι αυτή συνιστά απειλή για τους δημοκρατικούς θεσμούς, την πολιτιστική πολυφωνία, την καταχρηστική μετάδοση μηνυμάτων των Δημοσίων Σχέσεων κ.ά.

ιγ. Το θέμα της οικονομικής ενίσχυσης των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας παρά του Κράτους, είτε ευθέως, είτε εμμέσως με την μορφή παροχής υπηρεσιών στα Μέσα από Κρατικές Υπηρεσίες ή Δημόσιες Επιχειρήσεις, με εκπτώσεις επί των ισχυόντων για άλλους χρήστες τιμολογίων κ.ά., ανεξαρτήτως των ρυθμίσεων για την δημοσίευση ή μετάδοση διαφημίσεων, σημαντικότατης πηγής εσόδων για όλα τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, η οποία (δημοσίευση ή μετάδοση) ρυθμίζεται (συνήθως...) υπό Κωδίκων Δεοντολογίας.

Σε σχέση με την οικονομική κατάσταση των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας αναφέρονται εδώ όλως ενδεικτικώς μερικά πρόσφατα στοιχεία για τις τηλεοπτικές επιχειρήσεις σε Χώρες Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά καταγράφονται στην έκδοση Yearbook του παρελθόντος έτους του Ευρωπαϊκού Οπτικοακουστικού

Παρατηρητηρίου:

- Τα έσοδα των τηλεοπτικών επιχειρήσεων των Χωρών Μελών έχουν αυξηθεί κατά την τελευταία πενταετία, παρά τις περί του αντιθέτου δυσοίωνες προβλέψεις σε ποσοστό 4,4% εν σχέσει με την προηγουμένη πενταετία..

- Ποσοστό 90% των συνολικών εσόδων της τηλεοπτικής βιομηχανίας των Χωρών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προέρχεται από ανταποδοτικά τέλη, διαφημίσεις και συνδρομές. Το υπόλοιπο ποσοστό εσόδων 10% συγκροτούν έσοδα εκ πωλήσεων τηλεοπτικών προγραμμάτων, μισθώσεις εξοπλισμού κ.ά.

- Ο ρυθμός ανάπτυξης της εν γένει τηλεοπτικής αγοράς εντός των Χωρών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ανομοιογενής, προηγουμένης εν προκειμένω της Γαλλίας, ενώ εν σχέσει με πραγματοποιηθέντα κατά διάφορες χρονικές περιόδους έσοδα προηγείται η Μεγάλη Βρεταννία και ακολουθούν η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία κ.ά.

Πέραν όλων αυτών για την διαμόρφωση πληρέστερης και ευκρινέστερης εικόνας επί του θέματος της συλλογής, αξιολόγησης, διάχυσης δωρεάν ή μη των πληροφοριών εν γένει, είναι αναγκαία ενδεικτική αναφορά στο INTERNET.

Όπως είναι γνωστόν, το INTERNET έχει δημιουργηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Βόρειας Αμερικής περί τα τέλη του έτους 1960 υπό Ερευνητών, οι οποίοι ανεζήτουν τρόπους σύνδεσης ηλεκτρονικών υπολογιστών εγκατεστημένων σε διάφορες πόλεις, κυρίως των Ηνωμένων Πολιτειών, με προέχοντα τον «ακαδημαϊκό» χαρακτήρα του πράγματος.

Η χρήση του συστήματος λόγω των πολλαπλών δυνατοτήτων, εφαρμογών και πλεονεκτημάτων του έχει γενικευθεί από των αρχών του έτους 1990 και είναι σήμερα δυνατή η πρόσβαση σ' αυτό από περισσότερες των 150 Χωρών, ενώ οι χρήστες του συστήματος ανέρχονται πλέον σε δισεκατομμύρια, παρά το θρυλούμενο, ότι αποτελεί μία μη προβλέψιμη μηχανή (non trivial machine).

Τέλος, εκφράζεται η ευχή όπως, ούτως εχόντων των πραγμάτων, τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας αποτελούσαν εφεξής «συνεκτικό» κρίκο των Ανθρωπίνων Κοινωνιών εν πνεύματι Δημοκρατίας, κατανόησης και ειρηνικής συνύπαρξης.